

"Štajerc" izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje. Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 3 krone, za pol in četrt leta razmerno; za Ogrsko 4 K 50 vin. za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 5 kron, za Ameriko pa 6 kron; za drugo inozemstvo se računi naročnino z ozirom na visokost poštine. Naročnino je plačati naprej. Posamezne štev. se prodajajo po 6 v. Uredništvo in upravništvo se nahajata v Ptiju, gledališko poslopje štev. 3.

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer. Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inseratov) je za celo stran K 64, za $\frac{1}{2}$ strani K 32, za $\frac{1}{4}$ strani K 16, za $\frac{1}{8}$ strani K 8, za $\frac{1}{16}$ strani K 4, za $\frac{1}{32}$ strani K 2, za $\frac{1}{64}$ strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 12.

V Ptiju v nedeljo dne 21 marca 1909.

X. letnik.

Vojska?!

V naslednjem podamo zanimivejše vesti zadnjih dni:

London 13. Razni listi poročajo, da se hoče uresničiti neko zvezo balkanskih dežel, h kateri bi spadala Srbija, Črnajgora in Bulgarija. Ta zveza bi imela potem skupno armado kakšnih 600.000 do 800.000 mož.

Paris, 13. Srbija hotela je na Francoskem dobiti posojila za 50 milijone frankov. Ali francoske banke so to odklonile.

Belgrad, 14. Srbske vojaške priprave se še vedno nadaljujejo. Vojaštvo stoji že vso v orožju. Ruskih prostovoljcev je pričakovati kakšnih 5000. K regularnem vojaštvu bi pa prišlo še na stotine srbskih band, ki so dospele v zadnjem času v Srbijo in katere srbsko ministerstvo kar očitno oborožuje; zlasti jim daje tudi bombe. Doslej se je v Belgradu napravilo 50.000 bomb. Vojaštvo je že po večini za vojno pripravljeno.

Dunaj 13. Iz Belgrada se poroča, da srbsko ministerstvo noče odnehati. Na sejah ministrov so Avstriji sovražni možje v večini. Kralj se ne briga za nič. General Živkovič goni Srbijo na ravnost v vojsko. Položaj je zelo resen. Mnogo družin se je že odpeljalo v notranje dežele. Mnogo avstrijskih državljanov, ki živijo na Srbskem, je odšlo na Hrvatsko.

Dunaj 15. Z ozirom na oboroženje v Srbiji podala je naša vlada srbski primerno noto, v kateri se je zahtevalo jasnosti. Odgovor srbske vlade pa je zopet nejasen in ne daje nobenih garancij za vzdržanje miru. Nasprotno: ta odgovor je še povečal nevarnost vojske.

Dunaj 15. Danes se je vršilo pri prestolonasledniku nadvojvodi Franc Ferdinandu posvetovanje generalov, kateremu se pripisuje veliko važnost. V krogih poslancev se razširja mnenje, da je vojska neizogibna.

Belgrad 15. Srbska vlada je sklicalata za 23. t. m. vse može v starosti od 31. do 36. leta pod orožje. Število teh mož znaša baje 87.000 oseb.

Vojska je skoraj neizogibna, — to nam kažejo zadnja poročila. Naša vlada je skozi 5 mesecev kazala toliko potrebljivosti, kakor bi jo pač ne imela nobena druga velevlast. Ali namesto da bi se Srbija na to ozirala, je še naprej izzivala, hlinila miroljubnost in se oboroževala. Zadnji odgovor srbske vlade skuša zopet celo zadevo utemniti in zavleči. Ali tudi zdaj še ni naša vlada predložila ultimatum, temveč hoče še en poskus za vzdržanje miru napraviti. Kakor vse kaže, bode tudi ta poskus zamanj. Ako pride do te nesrečne vojske, pri kateri ne more Avstrija napraviti nobenega dobička, potem so zanj odgovorni oni krogi, ki so jo na zločinski način povzročili.

Dunaj 16. Avstrijski poslanik grof Forgach bode napravil nov korak v Belgradu. Tudi ta ne bode ultimatum in se hoče tedaj še enkrat poskusiti, vzdržati mir.

Belgrad 16. Tu-sem so došli ruski kozaki, ki se hočejo kot prostovoljci proti Avstriji boriti. Prebivalstvo jih je sprejelo z velikanskim navdušenjem.

Dunaj 16. Srbski študenti, ki tukaj študirajo, imajo tajne seje in vohunijo kot špijoni. Vlada hoče baje odločno proti njim nastopiti.

Dunaj 16. Vso inozemsko časopisje je mnenja, da srbski odgovor Avstriji ne more zadostovati. Resnici na ljubo se mora priznati, da je položaj do skrajnega napet. Ako se Srbija v zadnjem hipu ne spameruje, mora priti do vojske.

Belgrad 16. Skupščina je sprejela postavo, v kateri se dovoli vladi kredita za vojne namene v znesku čez $5\frac{1}{2}$ milijone dinarjev. Srbija je naročila v Brüsselu 15 ton smodnika.

Magdeburg 16. Poroča se, da hočejo srbske bande na Drini že na lastno pest boj pričeti.

Belgrad 16. Tukaj se je ostavil ves promet. Mnogo tujih državljanov se pripravlja na odpotovanje. Vlaki v Semlim so prepovedani.

Niš 16. Tukaj se je zaprlo celo vrsto srbskih oficirjev zaradi veleizdaje.

Budapest 16. Iz Ödenburga se poroča, da so hoteli neznani zločinci tamošnjo skladišče smodnika napasti. Vojaki so jih s streli pregnali.

To so dosedanja glavna poročila. Čitatelji vidijo, da je stvar zelo resna.

Politični pregled

Od srbskih veleizdajalcev. Kakor smo že poročali, se vrši zdaj v Zagrebu velika razprava zaradi veleizdajstva, katerega je cela vrsta vplivnejših Srbov obdolžena. Zdaj so zaprli tudi Srba dr. Miladinoviča. Razprava je velezanimiva in bodemo, kadar bode končana, obširnejše o njem poročali.

Preosnova realnega kredita. Svoj čas je naša vlada obljudila, da hoče hitro potrebne korake za razdolženje kmetskih posestev storiti. Zdaj je baje že imenovala komisijo, ki se bode pečala z uspešno preosnovno realnega kredita v kmetijstvu. Da bi ta komisija le hitro delovala in mnogo koristnega sklenila. Skrajni čas bi bil, da se enkrat vlada malo bolj za prevažna gospodarska vprašanja briga.

Proti uvozu živine in mesa iz Turčije. Nižje-avstrijski deželnokulturni svet je v eni svojih zadnjih sej sklenil rezolucijo, v kateri pravi m. dr.: Mi protestiramo najodločneje proti neverjetni zahtevi turških trgovcev v sandžaku, da bi se smelo vpeljavati turško živino in meso v in skozi avstrijsko colninsko okrožje. S tem bi se namreč na Turškem vedno vladajočo živinsko kugo vpeljavalo. Upajmo, da se bode vlada v varstvo naše domače živinoreje na to zahtevo opirala.

Za Messino, to se pravi, za žrtve velikanskega potresa v spodnji Italiji došlo je doslej približno $18\frac{1}{2}$ milijone kron podpore. Velik del te podpore prispevalo je prebivalstvo na Avstrijskem. Mi gotovo nismo tisti, ki bi rekli, da naj se po tej grozoviti nesreči prizadetim ne pomaga. Ali žalostno je le dvoje: prvič dejstvo, da je nekaj italijanskih mogotcev velikanske svote tega podpornega denarja ukradlo; drugič pa to, da Italijani ne kažejo nobene hvaležnosti, na-sprotno, še pljujejo na svoje dobrotnike.

Bulgarija. Nemirni položaj na Balkanu sili-

tudi Bulgarijo, da še vedno oborožuje. Pripravljena hoče biti za vsak slučaj. Poroča se, da je Bulgaria mobilizirala zopet 8. svojo divizijo.

Proti vojaštvu je agitiral v Pragi neki češki infanterist. Zaprli so ga in z njim tudi njegovega brata, ki je istega zločina obdolžen.

Ženske v občinskem zastopu. Pri občinskih volitvah v Kopenhagnu je bilo 7 žensk izvoljenih: 2 sta socialistinja, 2 radikaliki, 2 pripadati stranki desne in 1 je neodvisna.

Dopisi.

Od nekod. Ivan Prekoršek. Dne 2. marca je "Narodni dnevnik", dne 4. marca pa "Nar. list" prinesel o potovalnem učitelju I. Prekoršeku isto novico, kojo je ta visokoletec domišljavec že vzdavnej in premnogokrat zaslužil. Pripoveduje se namreč v teh dveh listih, da je I. Prekoršek dne 19. svečana t. l. "okoli" — 11. ure ponoči — prišel v družbi dveh Slovencev v Spornovo gostilno v Rogatcu, da bi tam prenočil. Ker pa se gotovo niso slovensko in češko tako mirno pri mizi pogovarjali, kakor Prekoršek zavija in se nedolžnega umiva, temveč po svoji prevzetni navadi povsodi izziva in Nemcem povod na prepir daja, je več nemških gostov iz druge sobe slovenski pogovor prepovedalo in, ker to ni nič pomagalo, sta neki nemški učitelj in domači hlapec Prekoršeka in jurista Šalamuna iz hiše na cesto porinila, ter suknje in klobuke za njima vrgla. Sedaj pa sodimo Prekoršekovo obnašanje, ki je v rešitev faliranega dijaštva še k sreči pot učitelj postal. Ali se spodobi zanj, da gre on kot taki še le ob 11. uri ponoči prenočevanja iskat? Je li do tiste ure v šoli opravila imel? Kje pa je poprej okoli hodil? Ni-li iskal povoda k prepiru? Zakaj pa ne gre k Slovencem spati, ker ja Nemci trpeti ne more, temveč navlašč v gostilno, v kojo večinoma Nemci zahajajo, in tamkaj pa živijo kriči itd. Takih in ednakih slučajev o Prekoršku pa je še mnogo po Dravski in Posavski dolini in drugod, pa se mu je prizaneslo, a sedaj pa jo je v Rogaci skupil, ker je na trdo skalo zadel, kajti vrč se je že enkrat razbil. Preošabnemu Prekoršeku se bo rudeči greben že pokrajšal. Bi-l v "Narodnem domu" ali v obče slovenski gostilni ne imeli tudi Slovenci vso pravico se pritoževati, ako bi Nemci tam nasprotovali? Kaj? Ako se Prekoršek še enkrat predrzne žavijati in svojo sebičnost nadaljevati, se bo o njegovej prevzetiji in samovladi še več kaj razjasnilo.

Sv. Trojica sl. g. Podpisani se zahvaljuje g. dr. Zirngastu v sv. Lenartu za njegovo pozdravljeno zdravljenje ob priliki svoje težke bolezni. Zdaj sem popolnoma zdrav in priporočam g. dr. Zirngasta vsem težko obolelim najtoplej. — Sv. Trojica, marca 1909. Franz Schütz.

Janživrh pri Ribnici na Pohorju. Ljubi "Štajerc!" Sveta delžnost kot tukajšni naprednjaki nam veleva nekaj od naše sosedne do leta 1908 vseskozi mirne vasi Ribnica na Pohorju, ter njenih današnjih razmerah navesti, evo tedaj: Kakor omenjeno bile so do leta 1908 v tej prijazni vasici razmere dokaj mirne, ja, nam sosedom celo vzorne. Leta 1907 priklatili so se

semkaj nekateri tujci, polhrvati, Cehi in Kranjci, kateri si domišljajo, to vasico oziroma nje prebivalce, kakor tudi vso slovensko severno Pohorje podjarmiti, prebivalstvo v zagrižene panslavistične pravke spreobrniti, jih potem posrbiti, konečno pa vse kar je napredno-nemškega takoj pohrustati in uničiti. V to smer sklicali so leta 1908 v Ribnico nekaj političnih shodov, v katerih so vse mogoče in nemogoče budalosti, vendar le z nekolikim uspehom sklepali in kovali. Kakor mora pri vsaki taki stvari biti en voditelj, tako je tudi tukaj bil eden izvoljen ter takoj prevzel to častno mesto in to je tisti „Heinrich“ ki je postal „Henrik“ in odločil svojo prej vseskozi „nemško“, sedaj z prejimenovanim imenom „Henrik“ okinčano go stilno tem panslavistom kot „narodni dom“ vulgo „gostilna pri srbskem kraljeviču“, „Gasthaus zum serbischen Kronprinzen“. K temu dejstvo zapeljal ga je baje tamošnji tujec kutar rodom Čeh in mu predbacival, kako imenitno se bodo v tem novem tempelnju imeli častilci srbskega prestolonaslednika „Jurčeka in Revolverpeterčka“. Hipoma je bil ta „konak“ izgotovljen in sedaj na vse kriplje na delo. Kakor se spomladi muhe in mrčes hipoma zaplodijo in valijo, tako so se tudi tukaj z agitacijo tega tujca „kutara“ k temu gnezdu vseskozi častiti in vredni udje mladeniči kar hipoma valili in evo jih: Predsednik konaka, kutar, njega namestnik grozovito zagriženi „medicinae-practicus“ s svojo hudovito zagrizeno kranjsko-srbsko-nacionalno madamo blaženo zakonsko polovico, vicenamestnik gospodine „Henrik“, svetovalci: Urbanc in Koper s Krätzenbachom in Lipuš iz Ribnice; odborniki glasovoda in najemnik konaka Strle in Stručnik, Krajnca; tajni svetovalci: Pahernik, Lenarčič, Zapečnik, Dornik; dvorni svetnik: Lipš; njega namestnik: neki Jože Strbanec in Kogelnik. Imenik dosedanjega delokroga tega zavoda: 1) 4. vinotoka 1908 zborovanje v občinski hiši v Ribnici pod sklicateljem Dornika, kateremu zborovanju na ljubo naj bi ljudstvo vse kaj živi nemškega in naprednega z bojkotom uničilo; b) lopovske napade in dogodke na Kranjskem in v Ljubljani v septembru odobravljalo. c) po zborovanju v Ribnici pred nemškim hišami demonstriralo in vse nemške napise odstranilo, (nekateri napise so že poslovenili, seveda siloma). 2) Listopad 1908. a) izvabljene enega kranjskega gostilničarja-trgovca v Ribnico, da bi po hrustal vse naprednjake-Nemce; b) vsočasno zdajno agitiranje za bojkot proti naprednim in Nemcem; c) ustanovljenje nekega „sokolskega društva“; d) sklep za zidanje „sokolskega doma“ vulgo srbsko-panslavistični „falkenvereinshaus“ na Dornikovi ravni (društvo so sicer že ustanovili in fehtarijo vsepovsod podpore). Tako zapazimo vendarle, da se ta panslavistična druhal polagoma giba in vzdiha kakor smrdljivi zmaj z brloga, ter tudi kaže vso svojo omiko in kulturo, ker namreč vsacega kdor v dotiku pride in le eno besedico nemško ali za nemško stranko iz pregovori imenuje „nemčur in nemškutar“. Da bolje spoznamo to gnezdo in nje zaledo, pokujmo nekoliko v konak ali gostilno k srbskemu prestolonasledniku k našemu Henriku. Tukaj bodemo takoj opazili kulturo nekega zelo zagriženega pravaka ki sluša na ime „Koper iz Krätzenbache“. Le ta je brez vsega vzuka imenoval v konaku nekatere št. Janžčane nemčurje, št. Janž pa solzno dolino (Jammertal) ter celo na praznik sv. trijeh kraljev in na zvečenco (svečnico) nas sprejemal z najgršimi napadi in nam grozil s pretepotom. Ta Koper ter njegov sosed Urbanc s svojimi najizobražnejšimi zagriženimi frajlammi hočeta tudi v Krätzenbachu-Legnu in v Janžemvrhu vse napredne gostilne in trgovine z bojkotom uničiti, oj vi ubogi reveži premlista raje, kaka bebeca sta bila pred nekoliko decenijami. Tudi naš kutar kaže neko čudno kulturo, ne vemo se mu li sanja, da je že postal srbski prestolonaslednik Jurč, ker je namreč nedavno prišedči iz konaka držal v levici svestilnico v desnici pa nabit samokres (revolver) ril z obrazom sneg ter tam s svojim telesom risal neprostovoljno nekatero čudne podobice. Mi vam toraj čestitamo k vašim dosedanjim napredkom z geslom, da vam velevamo: vsa vaša in vaših sokolov kultura spada tja med vaše bratce kraljemorilce, cigane in ovčje tatove, ter da tudi vi vso vašo zaledo smete takoj

odriniti tja k vašemu vam tako ljubečemu revolverkraljeviču Jurčku, saj že niti žaba ne bode vam za slovo zaregljala in vam že odločno povemo, da nas nikakor in nikoli ne boste dobili na vaše smrdljive limanice, ker mi smo in ostremo pohorski rojaki zvesti Avstriji in neodvisni naprednjaki! Ste li nas razumeli? Na svidenje v konaku pri srbskem Henriku!!!

Janž iz št. Janža.

Od sv. Jerdete pri Laškem trgu. Pri nas smo imeli pretečeni adventni čas „sv. misijon“, kajti naš župnik Robert Vaclavik je rekel, da ga je že zlo potreba. To potrebo je pa menda on sam pri sebi najbolj čutil, ker v resnici je že čas, da bi se on sam najprej poboljšal, kajti ta človek ne da miru, zdaj vjeda tega, zdaj onega. Pa nič, čisto nič se ni poboljšal. Sklical je toraj misijon zastonj. Pred gotovimi lažmi in obrekovanjem ni nobeden človek varen, naj si bo uslužbenec, kmet ali gospod, dekla ali gospodinja, pri vsakem se najde naj si bo še tako droben prah v očeh, a pri sebi bruna ne čuti. On tudi ne pozna nobene uradne tajnosti. Ako dobi od raznih uradov kako naročilo krstnega lista, kajti naši fantje so po širokem svetu kot rudarji razškropljeni, že gre okoli dopovedavat, da mora zavoljo tega ali tega „nekaj odpisati“, ker je tisti to in to „hudobijo“ naredil. Tako mnogokrat stariše čisto po nedolžno žali. Ja, pa kaj, ko bi samo resnico povedal, domišljuje si zraven laži, kvante in opravljanje, samo da ljudi žali. Tukaj je že nekaj ljudi, ki nočejo več k njemu v cerkev hoditi. Eden naših fantov, sin ubogih kočarjev je zgubil kot rudar v delu pri trboveljskem premogokopu v zadnjem adventnem času svojo nogo. Kaj storil naš župnik Vaclovik? Vi, boljši ljudje, bralci „Stajerca“ porečete: obžaloval ga je, stariše in sina. A motite se. Da, Vi in z vami večina ljudi bi tako storili, pa on ne. — V prvi uri, ko je potem v našo šolo zaradi poduka krščanskega nauka prišel, je zbranim šolarjem dopovedal, da je omenjenega fanta s tem Bog kaznoval, ker ni „k sv. misijonu“ prišel. — Prihodnjo nedeljo potem je pa očitno v cerkvi s prižnico ravnotako ponavljal in že tako žalostne nesrečne in obupane stariše v srce suval. Res ubogi oče in mati! Tako dela ta gospod. On nam prepoveduje „Stajerca“ brati, brani zaničuje nemški jezik in nam hujskajočega lažnivega „Sl. Gospodarja“ vsljuje. Mi šentjederski fantje, pa tudi možje bi pa radi vši nemško znali, kajti vsaka beseda, katero smo se v šoli naučili, nam pride zdaj prav. Hvaležni smo zato našemu nekdanjemu dobremu učitelju, katerega ne bomo nikdar pozabili. Pa tudi dobivamo „Stajerca“ od naših sosedov in ga prav radi prebiramo. Našemu župniku Vaclaviku pa svetujemo mir. Ako ne, popisali še bomo potem veliko o njem. Zdaj, ko bo to bral, bo zopet po nas in po tebi, dragi prijatelj „Stajerc“ na prižnici odrhal, vpil in ropotal, a mi se mu bomo smeiali. Ako bo pa naš župnik v „Slov. Gospodarju“ zopet kaj zavijal, odgovorili mu bomo radi.

Sentjederčani. **Vel. Pirešca v Galiciji!** Vem, da se bo čudno zdelo g. uredniku, da sliši iz naše gorske vasi kaj, kar še menda ni bilo. In še zdaj bi se to ne zgodilo, da imamo nekaj smeha vrednega. Naše selo je namreč zmožno treh „samic“, katere so se namenile o veliki noči od nog do glave zaviti v plavi žamet, češ potem bo menda ja prišel. Pa ne vem, revice, če bo kaj. Jaz Vam pač kar povem, da se zastonj topite v rajske sladkih nadah. Uverjene smete biti, da se ne gleda samo na obliko ampak na obnašanje in značajnost; ker ste pa v tem oziru še tako v temi, opozarjam vas, da ne bo žamet dosti pripomogel. Tedaj na veselo svidenje! „Blaužamet“, na veliko noč!

Velenje. Preljubi „Stajerc“! Pred par leti je vladal tukaj prav lep mir, zdaj pa prične zopet boj. V „Straži“ so bili celo najmirnejši in najrevnejši obrtniki, ki z težkim trudem za svojo veliko družino skrbijo, napadeni in bojkotirani. Ta družba napadalcev se rekrutira gotovo iz onega kroga komaj otroškim čevljam odrašenih gospodičen, ki delajo z mladeniči prav lepe ksefte in stanujejo v eni hiši. Nasprotniki naši naj se torej spominjajo, kdo se peča s kuplerijo; drugače bodemo jasneje govorili. To je, gospod „baumeister“, pozor! Nekaterim ljudem je pač dušno pastirstvo deveta briga;

glavna stvar pa jim je hiša, v kateri žita so Gore poštene ljudi, ki imajo za družino skrbajoča. Tuškovati. Ali se trese morda že kaplanja? kih planina morda organist na poti? Za danes dovočnji Štajnam pa bodes še zanaprej hotel škodam v službam s tvojimi časopisi kruh jemati, poaučil. Profes bodes pa povedali, kdo je kriv, datelj, da uči pesa“. Kje so pravzaprav tvoji predstavki Levstik? Ali res tudi v Mariboru ni nobene poklici prozi ne? Kaj se pravi fehtati celo v sosedni fari? Pod časov re gospod, spominjaj se, katerega Boga želi se v veri zastopati!

Iesenice. Znani jeseniški klerikalni knolitvine bariant se je že v pobožnemu „Slovencu“ tanskim knjigoper novo pevsko društvo „Sava“. Tuščem podarili slovensko delavsko izobraževalno društvo, Trubarje je leta 1904 ustanovil naš g. Pongratz. Prisih pri vje je to društvo v najhujši vročini zmrznili luše napajajo naj kar lepo tih bode, on kateri je rekli nemške ved bil prvi liberalec „Lucifer!“ — na to si podporo pobožni mož sam zvezal z prvim jesavitlo dajali najhujšim liberalcom! — Ali tak mož je le betat potem dregati društvo, katero je prostopeči smodnjenja? — Jeseniški hudi župnik Janez Šmid je kovec nas v kratkem za vedno zapustil. Odgovorno je za faro Križe pri Teržiču. Radovljenski cesnični škof Anton Bonaventura dal laufpos. Fraj. 50 let v Križah pa že danes čestitamo k zgodnjemu bnovemu dušnemu pastirju! Zapusčeni bnovenski vodniški liberalci, kajti župnik Janez Zabukovci žili. bil dosedaj njihni odgovorni politični Hamburški Siromaki si pač ne bodo kmalo pridobili našega listkega fajmoštra. Že drugi jim jo je popil zvršil v a je bil ložki župnik Šinkovec in drugi predsednik kovec, ako tretji pride na „ec“ je gotov rega je njihni! — Zabukovcu je tudi na potisa zbornic bolehni „Smukov Janez“ ker v njegovem zasemu vladajo zahajajo socijalni demokrati. Narbolje je že prejda je Zabukovc sam kot občinski neolikanci ni gospodar podelil gostilni koncesijo pri Janezu. V dve Mi smo takrat odločno nastopili proti teheri so znali litvi, a c. kr. okrajsko glavarstvo v Radovljaterih jih na podlagi klerikalnega poročila, odbilo miskavi zara test! — Sedaj pa nima usmiljenja fajlogodek, k Zabukovc z revnim „Smukovcem Janeantu in To ni lepo, saj previdi da „Smukov Janez“ bnovci ni more v od osterije živeti, tudi njega gospavil nam proga bi bila raja kaj drugega kot „birinot“ odgovor. Mladi kaplančki se tudi vedno vsaja in rutekator dol našemu društvu. Ne bodemo se s tem mdržavni zbrsporekali, preveliko čast bi mu skazal Janez avs sledica bi bila, da on kmalo postane fajmoli z njim na Kranjskem. Škoda za črnilo in papir ramnega k to si naj zapomni, veliko jih je bilo iz rata v cesarjih na Jesenice, a malo, malo, jih ilo, nego izbranih! — Amen!

Novice.

Kje je vir zla? Kranjski pisatelj tam agi Deschmann je pisal l. 1861 slovenskem hajnskana telju Valentiu Zarnik pismo, katerega hajnska velja pač še danes. Omenimo, da je bil arto z velj man takrat eden najboljših slovenskih celo nteljev na Kranjskem, ki je poznal myjani češi takratne razmere in je bil splošno spopajo javne. V doteden pismu beremo dobesedno: iti... Da bomo (Slovenci) sami sebe spoznali, če sgodilo v spokorili, če se bomo zavedli, da ne neramno posna, temveč naša lenoba, naša farška pote gradili, nost in pohlevnost, naše črtenje vsake zdrži vsemu pravične kritike, naša zaljubljenost v jaši prva hlače, v kranjske oštarije in v pijnjevanjalni kakor apatija za javne reči, naša tesnosrčnostevškimi v prazna baharija, naša poželjivost po ravnjimi in jekavsanju, naša surovost so poglavitni vntari prego ne napredujemo; če bomo k temu spušč, in pre enkrat prišli, takrat bomo še le v resnensko ljudi bodni postali. Do tiste dobe pa po svobdeljavati o penečemu Slovencu le nemška on svoje cilje pravo pot napredovanja pokrovore. Ruski profesor Gregorovič, ki zadnjikrat v Ljubljani, je rekel, da na Občinsko imajo sledeči pregovor: „Kdor hoče doreda s poprasti, mora francoski jezik znati“. Ravnili bili sami je pri nas z nemščino. Velikane slovitsch, F. Iduha Kopitarja, Dolinarja, Vego, Cojza in Reberna omika na visoko stopnjo pripeljala. Najv. Svoboda može slovenskega naroda, vrli Gorenji, L. Wretschko no visoko cenijo in svoje sinove na Gorenji župljajo, da se nemško nauče, in kdo kolaritsch,

da so Gorenjci polutani? da so zvrženci? Po-
prašajte Tuška, kaj je naupošteni Šest v bohinjskih planinah o nemščini govoril. On je celo na gornji Štajer s svojim fantom romal da ga je tam v službo spravil, kjer bi se fant nemški naučil. Profesor Petrucci je meni mnogokrat rekel, da učenci, ki so v slovenščini prvaki bili, kakor Levstik, Valjavec itd. so se tudi v nemški prozi najbolj odlikovali. Slovenskim farjem od časov reformacije sem nobeden ni branil, da so se v verskih zadevah slovenščine posluževali, nemščina se v to reč ni nikakor vtikal. In kaj so oni ta dolgi čas na dan spravili? Kvečemu molitvine bukvice, ki so kot mušice proti velikanskim knjigam, katere so reformatorji Slovencem podarili. Bohorič, učenec slavnega Melanchtona, Trubar in Dalmatin so na nemških učiliščih pri virih modrosti in učenosti svoje že jene duše napajali. Vrnili so se domov s krepostjo nemške vednosti; prvi so Slovencem pisali in s podporo nemških knezov slovenske knjige na svitlo dajali. Torej glejte, kako ne umno je blebetanje zoper nemščino, po kateri smo vendar edino luč v temnih časih dobivali. Ako se nemščini popolnoma odpovemo, bomo kmalu zapadli." — Te zlate, resnične besede je zapisal Deschmann pred skoraj 50 leti. In danes se ravno tako razširja „neumno blebetanje“ proti nemščini! Res, slovenski voditelji se v 50 letih niso ničesar pružili . . .

Hamba! Poročali smo že v zadnji številki našega lista o nezaslišanem dogodku, ki se je izvršil v avstrijski državni zbornici. Starostni predsednik Prade je imel namreč nagovor, katerega je končal s „hoch“-klicom na cesarja. Vsa zbornica je to pozdravila in zaklicala sivo-lasemu vladarju svoj „hoch“. Socialni demokrati so že preje dvorano zapustili, ker se kot republikanci niso hoteli udeležiti te patriotične izjave. V dvorani ostali pa so češki radikalci, kateri so znani kot najočitnejši veleizdajalci in od katerih jih tudi že mnogo stoji v sodnijski preiskavi zaradi veleizdaje. In zgodil se je nečuvani dogodek, kakor se menda še v nobenem parlamentu in tudi še nikdar v avstrijski državni zbornici ni doigral. Eden čeških radikalcev je zavil namreč na „hoch“-klice cesarju takorekoč kot odgovor „hamba“. Ta beseda pomeni toliko kakor „doli“, ali pa „proč z njim“. V avstrijski državni zbornici je torej zaklical avstrijski poslanec avstrijskemu cesarju „proč z njim“ ali „doli z njim“ . . . V vsaki drugi zbornici bi ne-sramnega hujščaka prijeli za ušesa in vrgli skozi vrata v cestni jarek. Pri nas se ni drugača zgodilo, nego da so nemški poslanci ogorčeno zapvili: „Sramota, veleizdajalci!“ . . . Z bengalično lučjo osvetljuje ta nezaslišani slučaj politiko in misljenje čeških radikalcev. Najprve je romal vodja teh ljudi, poslanec Kloufač, po Srbskem in tam agitiral proti Avstriji. Potem je vpila nahajskana množica v Pragi in Ljubljani „živio Srbija“. Nadalje je odkrila policija v Pragi pravo zaroto z veleizdajalskimi cilji, ki se je razširjevala celo med vojaštvom. In zdaj pljujejo ti pojedinci češki radikalci po starčku-cesarju in se upajo javno pred vsem svetom vladarja sramotiti . . . Daleč, res daleč smo prišli! Kaj bi se zgodilo v blaženi Rusiji, ako bi kdo tako ne-sramno postopal? Mislimo, da bi zanj niti vislice ne gradili, temveč obesili bi ga na prvo drevo. Pri vsemu temu pa je za nas eno zanimivo: naši prvaški poslanci, in sicer ravno tako klerikalni kakor liberalni, so v tesni zvezi s temi češkimi veleizdajalci, sedijo v enem klubu z njimi in jim sledijo skozi drn in strn. Neki stari pregovor pa pravi: „Povej mi, s kom občuješ, in povedal ti budem, kdo da si“ . . . Slovensko ljudstvo pa se pač ne bode dajalo zapeljavati od takih ljudij, ki iščejo svojo zaslombu in svoje cilje v Petersburgu ali v Belogradu . . .

Iz Spodnje-Štajerskega.

Občinske volitve v Konjicah so končale seveda s popolno zmago naprednjakov. Izvoljeni so bili sami naprednjaki i. s. gospodje: L. Lau-ritsch, F. Kupnik, K. Wesensclegg, A. Sutter, M. Rebernag, J. Senizza, H. Zotte, O. Urban, W. Svoboda, dr. A. Kadischnigg, A. Prettner, H. Wretschko, F. Klemen, F. Kowatsch (dosejanji župan), H. Baumann, F. Popolsclegg, M. Kolaritsch, G. Hasenbichl. Prvaki so na celi črti

propadli in zapomnili si bodejo ta poraz pač tudi za bodočnost. Vso nasprotno agitacijo je vodil itak znani župnijski vikar M. Žičkar; pomagal mu je slavni ustanovitelj klerikalne posojilnice, katehet V. Preglaj. Ta dva črna gospoda sta se celo združila z nekim človekom, ki je bil sicer svoj čas član raznih nemških društev, ki pa je sodnijsko znan kot denunci-jant in renegat in katerega so celo „liberalni“ prvaki iz svojega „narodnega doma“ nagnali. Ta gospod se je sicer opekel in bode baje kmalu od Konjic slovo vzel . . . Vso hujskanje in vsa prvaška gonja pa ni pomagala. Volilci niso šli na lim srbskih prijateljev. Med prebivalstvom vlada veliko veselje nad zmago. V gostilni g. Urbana so praznovali naprednjaki zmago. Veselje je bilo pri temu videti, kako se bratijo in dobro razumejo tržani in pošteni kmetje. Čast naprednim volilcem, ki so rešili trg Konjice pred črno-prvaško vlado. Ne udajmo se in nikdo nas ne bode premagal. Novi odbor pa naj pridno dela v gospodarski pročit občine.

Občinske volitve v-trgu Konjicah so se, kakor se nam piše, vršile pretekli teden. V vseh treh razredih je zmagala napredna stranka ali, kakor jo konjiški Slovenci imenujejo, „nemškutarska“ stranka. Vkljub velikemu letanju in agitiranju naših čednih kaplančkov in okoliškega Sibanca, kateri so ponoči in dnevi letali okoli in prigo-varjali volilce naj volijo z njimi, da bodo „Slovenci“ dobili tržko občino v svoje roke, se niso pametni možje pustili pregovoriti od teh črno-suknežev in farških podrepnikov. Čeravno so ti pridni gospodeki noči in dneve letali okoli in še svojo štrežajko naganjali okoli, naj tudi ona gre agitirat za njihovo stranko, vendar so komaj v tretjem razredu 32 glasov dobili; napredna stranka pa 152 glasov. V drugem in prvem razredu pa kar k volitvi niso prišli, ker so se sramovali ti združeni klerikalci in liberalci, ki se tak hitro združijo pri volitvah in si v „narodnem domu“ roke stiskujejo, drugače pa si hočejo oči izpraskati. Zatorej ves trud zastonj, ki sta ga imela kaplančka! — Pa če je tukaj kakšen bolnik za sprevudit s sv. sakramenti, takrat pa godrnjasta ta sveta gospodeka (pardon: politična hočemo reči), ker jima je politika več kakor vse druge verske zadeve. Takšnih slučajev bi lahko več našteli, pa danes omenimo samo ednega. Pred kratkem si je tukaj v Bezenski občini po nesreči zastrupil kri nek pošten kmet po domače Beznik in je par dnij pred smrto poslal enega moža po duhovnika, da ga sprevidi z sv. sakramenti. Oh, takrat je bilo kaplanu Vikt. Pregleju hudo storit teh par stopinj picle pol ure in je zmerjal v cerkvi tega moža, ki se je sramoval, kakor je potem sam izrekel, da ne gre več nobenega prosit za spoved. In dosti takšnih slučajev se je že zgodilo, pa danes jih bomo zamolčali, pač pa vaju budem drugokrat bolj ojstro pokrtačili, če se ne poboljšata. Vzeli budem najostrejšo krtaco, da vama vajne suknje očistimo. — Opazovalec.

Nemško posojilno in hranično društvo v Konjicah je nakupilo nekdaj Kotzbeckovo hišo. S tem se je napravilo zopet debelo črto skozi prvaške račune. Tako hitro ne bodejo veleizdajalci prvaki dobili trg in okraj Konjice v svoje roke. Hvala Bogu, da je še dovolj zavednih mož, ki se ne pustijo zapeljavati v nesrečno politiko prvašta.

V zgornji Pulskavi so zmagali pri zadnjih občinskih volitvah prvaški klerikalci. Na kakšen način, o temu budem še govorili. Kaplan se je pri agitaciji tako hudo prehladil, da niti maše ni mogel brati. Videli budem, kako morejo prvakci z občinskimi denarji gospodariti!

Iz Velenja se nam poroča: Dosedanje dobro sporazumljenje med Nemci in Slovenci moti nekaj mesecev sem neki privandranec. Prosincu t. l. otvoril je neki gotovi A. Valenčak svojo „narodno trgovino“, baje zato, da bi svoj velikanski kapital koristno naložil. In zdaj se je pričelo agitirati ter nesramno proti nemškimi trgovci hujškat. Največje zasluge v tej hujškariji so si seveda gospodi dušni pastirji pridobili in sicer v prvi vrsti kaplan od sv. Martina pri Velenju in od Skalis. Ako bi hotela ta dva kaplana prijetno v tej lepi dolini živeti, potem bi jim svetovali, da naj opustijo vsako hujškario. Drugače bi znalo ljudstvo malo jasneje govoriti! Mi niti ne omenimo velikansko število huj-

skajočih plakatov z napisom „Svoji k svojim“, na katerega pa pametni kmetje itak nič ne dajo. Kajti pod gesлом „Svoji k svojim“ so bili štajerski kmetje doslej najbolj izkorisčani in osleparjeni . . . Slabo in čudno pa se nam zdi dejstvo, da se je pridružil tudi velenjski župan Skasa tej gonji. Za 7. t. m. je sklical shod, (seveda ne v Velenju!) in je pri tej priliki prav očitno pokazal, da sovraži tudi on mir med Slovenci in Nemci. Mož je kar komandiral svojim vernim ovčicam, da morajo pri Valenčaku in nikjer drugod kupovati. No, gospod župan, to postopanje si budem zapomnili in — čez sedem let pride vse prav. Sicer pa opozorite v prvi vrsti Vašega varovanca Valenčaka, da naj se ta drži gesla „svoji k svojim“. Zakaj pa ne kupuje izključno pri Slovencih? Ali zato, ker dajejo nemški trgovci več kredita? Gospod Valenčak, Vi se pa motite, ako mislite, da si budeste s pomočjo takih ljudij svoje prazne žepne napolnili. Kmetje so kupovali in bodejo tudi v naprej kupovali edino tam, kjer se jim postreže pošteno in vestno. Pa amen!

Boj za kuharico. Iz Galicije pri Celju se nam piše: Tukajšni cerkveni ključarji so bili prisiljeni, svoj mandat nazaj položiti in sicer samo zaradi farovške kuharice. Kuharica ima tako dolgi jezik, da ako ni organist zanjo, vpliva toliko časa na župnika, da ga ta proč odpravi. V nedeljo, dne 7. t. m. je župnik raz prižnice oznanil, da bode prihodnjo nedeljo (14. t. m.) nova volitev za cekmoštstre: In res, v nedeljo pridejo volilci v velikem številu. Župnik se jih kar vstraši in pravi: „Jaz nucam samo samo 10 mož in sicer katere si budem jaz sam izbral“. Nato so pa odgovorili gospodarji: „Ako smo vsi plačniki, potem smo tudi vsi volilci; ako nočete tako, budem pa videli. Nekdo pa se je celo oglasil in rekel, da kmeti take svinjarije nočejo več trpeti. Zdaj skoči župnik po štolo in pride z njo nazaj v zbornico ter zakriči: „V imenu štole vam zapovem, da se vsi spravite iz farovža“. Zunaj pa so bile žene in so klicale: Vi fajmošter, Vi vašo kuharico s štolo vun naženite! Prava vojska je nastala v farovžu. Možje so opominjali župnika, da naj da kuharico proč, češ da bodejo potem oni skrbeli, da pride zopet organist. Župnik pa izjavlja, da tega ne mara storiti. Zakaj neki ne?? Kmetje, nekaj pravice morate tudi vi imeti! Spominjajte se, koliko ste morali plačevati, ko se je postavilo nove hleve, kaplanijo itd. Sedaj vas pa župnik iz farovža goni . . . Farani, ne vstrašite se in storite svojo dolžnost!

Iz Ljutomerja smo dobili daljše poročilo glede seje okrajnega zastopa, v kateri se je na prizadevanje naprednjakov odklonilo podporo nepotrebnnemu društvu „Sokol“. Vsled pomanjkanja prostora prinesli budem poročilo prihodnjič.

Izjava. Ker sem splošno na sumu pri raznih ljudeh v različnih uniformah v naši fari, katerim se sicer ne more pripisovati kdo, več kako velike bistroumnosti in duhovitosti, posebno ker sem na sumu pri nekem znanem škriju, ki ima dokaj masla na glavi, da sem v zvezi z dopisi, priobčenih v „Štajercu“ v letu 1908, ki se tičajo bučkega gosp. župnika, ter g. Jakob Bovha-ta, župana v Veracah, — zato smatram za svojo dolžnost, da objavljam na tem mestu, da nisem podpisani v nikaki zvezi, oziroma da nisem dopisnik dotičnih člankov, vsled katerih se prizadeti toliko razburjajo kri — ter tukaj izražam svojo ogorčenost nad tem natolcovanjem. — Verače, dne 14. marca 1909. — Jurij Plevnik, mladenič. — Uredništvo potrjuje, da gosp. Jurij Plevnik ni v nobeni zvezi z dotičnimi članki.

Kinematograf v Ptiju se razveseljuje vedno boljšega uspeha. Zlasti ob nedeljah je dvorana vedenno natlačeno polna. Slike, ki se predstavljajo, so pa res tako krasne, da jih je veselje gledati. Kdor še ni bil v kinematografu, naj to hitro stori, kajti zadovoljen bode gotovo. Predstave so vsak dan ob 8. uri zvečer, v nedeljah in praznikih pa ob 3., 5., pol 7. in 8. uri zvečer.

Obkradeni dijaki. Mehanik H. Kovačič v Mariboru je stanoval pri gospoj Trutschmann. V stanovanju je ukradel študentu Flechu novo obleko v vrednosti 60 K, par čevlj; študentu Novaku je ukradel srebrno uro in verižico, študentu Ogriseku srebrno uro in 8 K. Skupna

škoda znaša čez 100 K. Čedni gospodek je pobegnil.

Umrl je v Slov. Bistrici ključavničar g. Karl Schön. Bil je vedno zvesti naprednjak in splošno priljubljen. Lahka mu bodi zemljica!

Obesil se je v Crešnjevcu pri Radgoni vičar Jos. Rober. Vzrok samomora je bila bojanzen pred kaznijo. Rober je bil namreč obdolžen tativne.

Pazite na deco! V Slovenski Bistrici se je igrala 5-letna Angela Schwarz z nožem. Pri temu se je otrok tako težko na očesu ranil, da so jo morali v bolnišnico v Gradec odpeljati.

Iz Koroškega.

Volilci! Deželnozborske volitve so pred vratmi. Ne pustite se zapeljati in volite ednoglasno napredne kandidate. Le-ti hočejo sporazumno z Nemci pa metno gospodarsko delo izvršiti! Prvaki pa hočejo nemir in sovraštvo, oni hočejo edino politiko. Vsakdo, kdor hoče zboljšanje gospodarskega položaja na Koroškem, naj se udeleži volitve in naj voli z naprednjaki. Nikdo naj ne ostane doma! Nikdo naj dovoli, da bi politikujoči farji komandirali, kdo da naj se voli! Vsi na delo!

Lješe pri Prevaljah. Piše se nam: Zadnjo poročilo, katero je prinesel list „Štajerc“, je nas knape prav zveselilo. Povedal si nam od fehtarije. Nekoliko hočem jaz danes govoriti o tej zadavi. Ko se je naša farna cerkev čisto novo sezidala, se je nabrala strašanska sveta denarja za to popravo. Na vrh tega se je tudi kuril novi glavni oltar, novi križov pot, znotrajna cerkev se je slikala, in slikale so se podobe na altarje za postni čas. Tudi za te naprave so darovali farani zopet strašanske svote. Ni se vprašalo, kaj si in kdo si, al si socialni-demokrat, ali si Nemec, in kakoršnega mišljenja si. Denar se je pobiral med nami, več si dal, več se je vzel. Reklo se je nam, vpisano bo v tvojo knjigo. Kje pa je tista knjiga, v farovžu, tam smo zapisani knapi kakšni brezverci smo a fajmošter pa niso ločili naše krone od drugih. Seveda pri kronah ni določbe, pri kronah ni nobene meje. Prav radovedni smo že dolgo časa, koliko je stala vsa ta cerkvena naprava, tega računa še nismo slišali. Vemo le edino to, da so se strašanske kupe denarja nabrale. Napravili so se tudi novi sedeži v cerkvi. Prejem teh sedežev prvi vrst smo plačovali po 10, 5 in 3 gold. in za sedež pa šen en gold. ali 2 kroni zdaj na leto. Za vse te sedeže mislim da se dobi na eno leto 800—1000 kron. Reklo se je, ko bodo sedeži pri mizarju plačani bo se znižala najemnina. To se še do zdaj ni zgodilo. Več kot deset let že traja plačilo po dve kroni in vendar še ni ta žakel poln. Koliko so pa stali ti sedeži, gospod fajmošter? Po našem računu bi mogli biti ti sedeži že iz srebra. Res kako se je slišalo povedal je vam gospod fajmošter en kmet v obraz v priči več ljudstva, ni konca in kraja te fehtariji, to je en žakl brez podna. In vi na to niste nič rekli, povedal je vam resnico. Kje so tisti časi, ko smo sedeli v cerkvi za deset krajcarjev? A to so bili sedeži čedni, zdaj pa ko plačujemo po dve kroni, so pa sedeži v časih tako nemarni, da bi dobro bilo, da bi mi plačevalci seboj prinesli metlo in vodo, in sami očedili sedeže. Svetujemo vam, gospod fajmošter, namesto da vaša kaplana po naših bajtah hodita in agitirata in nesramno postopata, naročite njima, da vzameta metlo v roke, da očedita naše plačane sedeže, očedita naj pa tudi blato pred svojimi durmi. Prihodnjič več o tem.

Shodi v Rožni dolini. Preteklo nedeljo vršili so se trije shodi v Rožni dolini. Žalibog da je pričelo zopet snežiti in da je vsled tega velikanski sneg onemogočil večjo udeležbo. Vkljub temu so bili vsi shodi dobro obiskani in so končali s polnim uspehom. Prvi shod se je vršil v nedeljo dopoldne ob 10. uri v Spodnjem Ljublju. Govorila sta poslanec Kirchner (nemško) in urednik Linhart (slovensko). Kirchnerjevo poročilo je bilo stvarno in resno. Vsakdo je imel vtis, da je ta poslanec mož, kateremu se gre edino za gospodarski razvoj dežele. Zato je shod tudi ednoglasno in z velikim navdušenjem sprejel njegovo kandidaturo. Vsi udeleženci so se zavezali, da bodejo z vsemi močmi zanj delovali. — Drugi shod se je vršil popoldne ob 3. uri v občini Kirschenteuer. Bil je zelo dobro obis-

kan. V daljšem govoru raztolmačil je urednik Linhart namene napredne stranke in gospodarsko delo, ki se je izvršilo v deželnem zboru koroškem. Ojstro je govornik razkrinkal hinsko delovanje prvakov in priporočal geslo: „Koroška Korošcem!“ Tudi tukaj je bila kandidatura naprednih kandidatov ednoglasno in z velikim navdušenjem sprejeta. Ljudstvo se je pač že povsod naveličalo prvaških oblub in praznih besed in noče več svoje moči žrtvovati za kranjske hujškače. — Tretji shod pa se je vršil ob 4. uri v „Kanonenhofu“ pri Viktringu. Shod je bil izvrstno obiskan in po večini od dobrih, vplivnih kmetov. Govorili so poslanec Kirchner, urednik Linhart in urednik Lackner. Vsem govornikom se je burno odobravalo. Tudi na tem shodu se je proglašilo naprednjake za kandidate. Upajmo, da bodejo shodi rodili obilo uspeha! Napredni, pametni volilci, ki nočete politične in narodnostne gonje temveč edino zboljšanje gospodarske bodočnosti, rešite čast Koroške in volite vsi napredno!

Politika in deželni zbor. Mislimo, da so vsi ljudje, kateri se s trdim delom služijo svoj kruh, že davno siti avstrijske nesrečne politike. Kmetu, obrtniku in delavcu je dajala ta politika doslej vedno le kamenje na mesto kruha. Zato smo jo vsi do grla siti. Ali nekateri ljudje živijo od te politike. Le-ti se zanjo zanimajo in jo pospešujejo ter razširjajo. To so zlasti slovenski prvaki, ki še nikdar niso niti prsta ganili za gospodarsko zboljšanje koroškega ljudstva. Ti ljudje hočejo nesrečno politiko vpeljati in vtipati tudi v deželni zbor. Oni hočejo, da bi se deželne denarje porabljalo za slovenske stranične napise. Oni hočejo, da bi se deželni poslanci brigali za kranjsko politiko in ne za gospodarsko delo. Tega pa mi ne smemo pripustiti! Doslej je bil koroški deželni zbor vedno v naprednih rokah in je tudi vedno storil vse, kar je bilo mogoče, da zboljša gospodarski položaj. Ni ga na Avstrijskem deželnem zboru, ki bi toliko gospodarsko koristnega za deželo storil kakor koroški. To je resnica, ki jo ne more prikriti nobena prvaška laž. Zato je pa tudi koroška dežela skoraj brez dolga, medtem ko ima rečimo Kranjska dolga čez ušesa. Prvaki pa hočejo, da bi Korošci plačevali kranjske dolgove. Zato volimo vsi napredne može!

Proč z deželnimi izdajalc! Pred par leti še je vladal na Koroškem mir. Slovenci so živelii mirno poleg Nemcev in eden drugemu so pomagali ter se podpirali. Ali prišli so iz Kranjskega privandrani hujškači. In pričela se je strastna gonja, ki se jo vodi od strani prvakov z vsemi, tudi najgršimi sredstvi. Na Koroškem so se pojavili nakrat odrešeniki „tužnega Kortana“, — ljudje, katere se doslej ni poznalo in ki so imeli doslej od koroškega ljudstva edino dobiček. Prišel je orglar Grafenauer, prišel je kranjski dohtar Brejc, prišel monsignore Podgorc e tutti quanti. In vpili so ter vpijejo še danes, da hočejo koroško ljudstvo „rešiti“. Kako, na kakšni način hočejo izvršiti to „rešitev“? Slovenski voditelji hočejo raztrgati Koroško. Kos Koroške dežele hočejo odtrgati in združiti s Kranjsko, s Hrvatsko in z drugimi deželami. Tako počenjanje je naravnost proti naši avstrijski ustavi in je torej veleizdajalstvo. Kdor hoče Avstrijo razbiti, ta je veleizdajalec. Koroško ljudstvo, ali bodeš dovolilo, da se razbije tvojo deželo, lepo tvojo domovino? Ali hočeš, da prideš pod kranjsko komando? Ne in stokrat ne. Koroška dežela mora ostati Korošcem! Pošten gospodar oskrbuje sam svojo hišo in zato bodejo tudi Korošci brez kranjskih hujškačev oskrbeli svoj dom. Zato pa — volite vsi pravi Korošci nadalje deželnozborske volitve edino napredne kandidate!

Grafenauer sedi v državnem zboru v enem klubu z ljubljanskim županom Hribarem, ki je pred par meseci potoval po Rusku in se zavzemal za panslavizem. Grafenauer sedi v enem klubu z kranjskimi poslanci, kateri hočejo svoji bankerotni deželi na naše troške pomagati. Grafenauer je v prijateljski zvezi s češkimi radikalci Kloufač, Fresl itd., kateri stojijo zaradi veleizdaje v sodnijski preiskavi. Grafenauer ni neodvisni poslanec, temveč se mora vedno in povsod

pokoriti kranjskim željam... Ali naj dodatkom moža volimo? Kranjec naj ga le volijo, kaznaniti pa si bodejo izvolili svoje napredne poslance.

Zitaravas. Naši klerikalci napenjajo jinskih ose

moči, da bi zmagali ob prihodnjih deželnih volitvah. Brusijo pete, da bi dobili Razen na svoje limanice. Zlasti črnosuknež Waka pijača, postal zelo živahan. Šaljivi ljudje trdijo, da ne utegne se do sitega najesti in da sedaj me taki pjevlarjem precej zaslužka. Tudi kancer Župans rabi za svoje posvetne namene in se skaznanjeni zlasti na ženske, češ, da naj one uplivajo kaze pred svoje može v korist klerikalne volitve. Tovilarstvu, lilen shod so imeli črnuhi dne 14. sušca prorniku, ki Čečkarila sta tukaj znani orglar Grafenauer. Kdor o Ellersdorfer, oba po svojem rodu pristna Naceno poroča Orglarski meh in mlinarska malha, to pad 00 K dena fleten koncertček. Shod se je vršil v gostilnaki kaznem Mörtl-nu, seveda pri zaprtih vratah alec vina, nahu s svojimi znameni lažmi se boje jančenega vins in raje na skrivnem kalijo vodo in farbajo li tropinšč Shoda pa so se vdeležili kaj taki, katerih §§ 6., 7. ni več pomagati. Pametnejši ljudje klenjaju se z c stranke so se izogibali shoda, menda raznorom treh da tam, kjer igrajo prvo vlogo politikujočim aznima ob hovni, se ne gre za gospodarski napredek. V bolj več le za narodno gonjo. Dani se v marsiklja to le glavah. Prav tako. Kmetje naj si sami pomagati in naj pustijo duhovna pri strani, tam, kjer pijača napr njegov posel. Kajti, ko bi hotela duhovščina dodanju magati kmetu, bi to mogla najbolje tedaj aznano je vzdihoval kmet pod jarmom silnega tlača nivo je p Imela je tedaj v rokah vso moč tudi nadina za prisvetno vlado. Malenkost bi bilo tedaj za tak, to osvoboditi revnega kmeta. Da pa tega manj, da rila, kaže, da ni bila in nikoli ne bude km, prodaja prijatelj. Duhovščina hoče dobiti zopet poslano Ker s vladu v svoje roke in v ta namen se priadzornikih ljudem, da bi glasovali ž njo. To je pa nujne te pr tako, kakor bi si izvolilo tele samo svojega ostim in sarja. Zatorej možje, ohranite si svobodo, k so vam priborili vaši očetje se svojo krvjo likansko se pregrešite zoper se in svoje oče volite z farji in tako prodaste svojo Res iz vaših vrst, neodvisnega, vrlega kmeta, nacelje se od farške stranke odvisnega klerikalca Ellers obrija, a ferja ali pa srbskega prijatelja Grafenauer. Poglej Vaše geslo naj bodo: „V boju za našega kmeta Jakoba Rösch na dan 29. marca!“ d nje kol

Po svetu.

600 porok na en dan. Na pustno se je pustilo v 77. farnih cerkvah na Dunaju 500 parov poročiti. Poleg tega se je vršilo kot 100 zlatih in srebrnih porok. V mnogih cerkvah se je po 10 parov nakrat poročilo godila duhovniki niso imeli dovolj časa.

Velikanska povodenj je prizadela vas na pri Nazaretu. Vas je popolnoma uničena. 150 oseb je našlo smrt v valovih.

Velikanski vihar je uničil mesto Bratislavu v Arkansu ki je štelo okroglo 6.000 preko zanec. Zdaj ni niti ene hiše več cele. Vihar Zato sledil požar in plamena so uničila še vse, adno dreje je vihar pustil. Kakšnih 40 oseb je izgredil, n svoje življenje.

Raztrgani ministerski klobuk. Češko-radavo, umajator Suncohas v Kolinu je pri nekem sladje, razprinesel ministerski klobuk iz papirja, ga ima pa t trgal in vrgel pod noge bivšemu ministru Fortu. Zato je bil vročekrvni Čeh na 3 dnevi pora obsojen.

Rudarska smrt. V jami Reinosa (Španj) so se vneli strupeni plini. Dosej se je potegnil 4 mrtve in 11 težko ranjenih rudarjev iz jih o tej

Naznanilo o napravi in rabi domače pijače z ozirkovim na novi vinski zakon. Vsega Poglej ovce dobadi tega, adi ničes

V paragrafi 2.—11. je določeno navedenostaja o kako morajo vinogradniki in drugi pridelovati. Kaj ter prodajalci vina postopati, da ne pridejo poljski pre postavo v navskrižje. Posebno važna sta parage le na 8. in 9., obsegajoča napravo in prodajo, odam. Koporabo petjota in druge domače pijače. adje, ki Glasom § 9. nov. vinsk. zakona ter glice ne dostačka, člen III., mora vsakdo, ki je napasajenih petjot ali tropinščico bodisi brez dodatka pri

z dodatkom cukra, samo za domačo porabo, to naznani do 31. januarja pristojnemu županstvu, navedši množino narejene pijače in število družinskih oseb, ki pridejo pri porabi te pijače v poštev.

Razen tega je na doličnem sodu, kjer je taka pijača, napraviti neizbrisno znamenje križa (X) ter še napisati doličnemu kraju običajno ime taki pijači.

Županstva morajo napraviti posebne izkaze o naznanih posestnikih ter natančno izpolnjene izkaze predložiti do 15. februarja pristojnemu glavaratu, da se pošte prepis kletarskemu nadzorniku, ki potem zvršuje nadaljnjo kontrolo.

Kdor opusti tako naznani ali vedoma načno poroča, zapade občutni kazni in sicer do 200 K denarne kazni ali do 14 dni zapora. Enaki kazni zapade vsak pridelovalec in prodajalec vina, ki nima v svojih kleteh vidno obesenega vinskega zakona. Kdor pa prodaja petjot ali tropinšnico sploh in se ne ravna po predpisih §§ 6., 7. in 8. novega vinskega zakona, se kaznuje z denarno globo 10 do 100 K ali z zaporom treh dni do treh mesecov, ali pa zobema kaznima obenem.

V boljše pojasnilo bodi še povedano, da velja to le za pijačo, ki je bila napravljena z dodanjem vode in cukra ali tudi brez cukra. Pijača napravljena iz gnilega ali drugega grozdja z dodanjem ali brez dodatka cukra, ni na tako naznani navezana, istotako ne jabolčnik. Kaznivo je pa prodajanje s cukrom zboljšanega vina za pristno vino. Prodajati se pač sme, toda kot tako, t. j. le kot vino in če se je prej naznani, da je poslajeno. Strogo prepovedana pa je prodaja z jabolčnikom pomešanega vina.

Ker se nadziranje po državnih kletarskih nadzornikih že povsod izvršuje, naj vsakdo spoluje te predpise, da se izogne nepotrebnim situacijam in kaznim.

Po „Kmetovalcu“ Fr. Gombač.

Osnažite sadno drevje!

Res čudno je, da se večina naših kmetovalcev še za vsako drugo poljko rastlino nekaj pobriga, a za sadno drevje bore malo ali prav nič. Poglejmo le na pr. koliko si vsak posamezen kmetovalec prizadeva pri trti, da bi dobil od nje kolikor mogoče veliko zrelega in okusnega grozdja. Na mrazu in burji vihti pozimi močan in težak kramp ali pikon, da zemlji osrće globoko prerahlja, pazi da trto pravilno vsadi, pravočasno in pravilno obreže, očisti, priveže, poškropi, požvepla itd. Pa tudi pri vseh drugih poljskih rastlinah poskrbi, da se jim ne bo godila kaka krivica. — Sedaj pa poglejmo, kako se oskrbuje sadno drevje. Če se je že kolikor pravilno vsadilo to je vse in zmeni se dalje zanj malokateri. Redki ga v mladosti obrezuje, mu gnoji, ga osnaži in pomladi. Če po prasuš našega kmetovalca, zakaj sadno drevje tako zanemarja, dobiš navadno ta odgovor:

Zato ker ni današnji nič več s sadjerejo. Sadno drevje noče prav rasti, kakor je rastlo nekdaj, noče več tako roditi, kakor je rodilo nekdaj in če že kaj obrodi, je vse piškavo, grintavo, umazano ali celo na drevesu grijne. Naše sadje, razen zgodnjih hrušk, breskev in češenj, nima pa tudi nikake prave cene. Vrh vsega tega redim s sadnimi drevesi le škodljiv mrčes. Včasih me pogradi jeza, da bi vzel sekiro in vse posekal ali potolažim se nato in mislim si, no pustim ga še to leto, morda ravno letos obrodi. — Drag! ko bi le nekoliko pomislil in se spomnil o tej priliki pregorova „Kdor nič ne da, naj tudi ničesar ne pričakuje“, bi gotovo nehal tarhati. Vsega zla si sam kriv.

Poglejva nekoliko po svetu. Kake lepe novce dobe za sadje po drugih deželah, pa le radi tega, ker umno sadjarijo. Tam, kjer se bavijo že od nekdaj z umno sadjerejo videl boš dandanašnji blagostanje. Za sadje skupijo, ker postaja od leta do leta dražje, vedno več in več. Kaj naj bi počeli, če se obnesejo drugi poljski pridelki slab in bi sadja ne bilo? Oziriva se le nekoliko na Češko, Tirolsko in drugam. Koliko tisočakov dobe te dežele za svoje sadje, ki ga pošiljajo od tam v daljne kraje. Sicer ne bom zanikal, da ni tudi v naši deželici nasajenih mnogo sadnih dreves in da se ne dobi pri nas za zgodnje sadje dokaj tisočakov,

ali koliko več in lepšega sadja bi se lahko še pridelalo, ko bi se sadno drevje pravilno oskrbovalo.

Da se pridela veliko, lepega in debelega sadja, ni toraj dovolj, da se vsadi sadno drevje samo pravilno in izvame le vrste, kojim se zemlja in podnebje prilegata, ampak mora se sadno drevje tudi pravilno oskrbovati. Sadno drevo oskrbovati pa se pravi v mladosti obrezovati ga, mu gnojiti in ga snažiti, ter po potrebi tudi pomladiti. O vsem prej navedenem se je že mnogo pisalo, a še dandanes zapazimo prav pogostoma, da se sadna drevesa ne snažijo, zato naj danes vnovič opozorim na to opravilo.

Ljudski pregorov pravi: „Snaga je Bogu in ljudem draga“. Če toraj razumen gospodar pov sod gleda na red in snago, moral bi gledati na njo tudi pri sadnem drevju, saj je tudi ono plodonosna poljska in vrtna rastlina. Kaj se pravi sadno drevje osnažiti? Sadno drevje osnažiti se pravi odstraniti z istega vse ono, kar mu je v škodo. V škodo pa so mu pregoste, suhe in polomljene veje, one mladike ki rasto iz debla, korenin in po debelejših vejah ali takozvani vodeni poganjki, lesna goba, stara lubad, mah, lišaji in mrčesja gnezda in zalega.

Vzemi toraj drevesne škarje ali one, ki se rabijo za obrezovanje trt, škarje, ki se nataknjejo na dolg drog, drevesno žagico, strguljo in lestvo in hajd na delo, kakor hitro mraz ponehuje.

Če vidiš, da so veje pregoste, ali je drevo pognalo več mladik, nego jih zamore pošteno prerediti ter obrodit dovolj primerno debelega sadja, odstrani ali odreži jih. Kajti čim več lesu ima sadno drevje, toljaj prej začne hirati, rodi droben, neznaten sad in če že cvete močno, obrodi potem le malo in malovrednega sadja, to pa radi tega, ker mu odtegnejo hrano preobile veje in mladike. Poglej le trtorejca, kako skribi da ne pusti trti preveč lesa. Marsikateri kmetovalec misli še dandanes, da bo imel škodo, ako vejo odreže, ker bi mu morda ista obrodila, ako bi jo pustil na drevesu. Veruj, da temu ni tako in zadovolji se rajši z manjšo množino sadja, a to naj bo debelo in okusno.

Odreži tudi vse suhe, bolehave in prelomljene veje, kakor tudi take, ki se med seboj križajo in druga ob drugo drgnejo. V suhih vejah se redi le mrčes, posebno pa lubadarji, bolehave in polomljene veje so pa drevesu le v kvar, ker se zgublja v njih sok po nepotrebem; veje, ki se med seboj drgnejo, pa vsled tega zbole, vse skupaj pa preprečijo, da ne more v krono drevesa zrak in svetloba. Pri koščičastem sadju, včasih tudi pri hruškah, zapaziš, da so mladike tako na gostem, kakor bi bile po drevesu prvezane metle iz brezovih šib. Tudi te treba odstraniti.

Če je veja debela, odžagaj jo z drevesno žagico, nato pa rano pogradi z ostrim nožem in namaži z mrzlo tekočim cepilnim voskom. Ran, ki si jih napravil pri odrezovanju s škarjami, ni treba zamazati, take se kmalo zacelijo. Obreži do zdravega lesa tudi vse stare rane in bolna mesta in zamaži jih z ilovico, koji si primešal nekoliko karama. Ko imaš odrezati vejo ali mladiko docela, pazi da jo odrežeš na takozvani vejni prstan ali lubadin kolobar, ki se nahaja tam, kjer prehaja deblo v vejo. Nikar ne reži toraj preveč v živo, a tudi rogovile ali štora ne smeš pustiti, kajti oboje je napačno. V prvem slučaju se rana ne more zlahka zaceliti, v drugem pa jame štor in obenem tudi deblo gniti. Če je kaka veja prelomljena, odžagaj jo blizu vejnega prstana kake druge zdrave veje, ki poganjajo iz korenin po deblu in iz debelejših vej.

Ko si ga tako osnažil, čaka te še drugo delo pri drevesu. Po deblu in debelejših vejah te čaka še stara lubad, mah, lišaji, gobe, po vrhih pa ptičji lim, razen mrčes in goseničja zaleda. Vzemi toraj stare vreče ali rjuhe, razgrni jih pod drevesom ter ostrgaj z drevesno strguljo vso staro lubad, mah in lišaje. Vse to drevesu močno škoduje, ker ne more zrak do lubadi in preobilna mokrota iz drevesa, pod to nesnago pa je skrit tudi razen škodljiv mrčes. Pazi pa, da lubadi preveč ne raniš.

Tu pa tam zagledaš po vejah starih zanemarjenih dreves neke temnozelene metle, katerih posamezne vejice imajo na gornjem koncu po 2 nasproti si stoječa lističa. Te metle so neka rastlinska zajedalka, katera se živi od

drevesnega soka in njene korenine segajo v les vej. Ta zajedalka se zove ptičji lim, ker se izdeluje iz nje ptičji lim. Ker obrodi seme, katero ptiči prav radi žro, zato ga lahko zanesajo ptiči z bolnih na druga zdrava drevesa. Če raste po tanjših vejah, naj se ista kar odreže, ako raste pa na debelejših vejah, naj se izreže tako globoko, da se ga izruje s koreninami vred kakor kurje oko.

Marsikdaj rasto po sadnem drevju tudi lesne ali kresilne gobe. Nasele se posebno rade na ranah koščičastega sadnega drevja. Zato se priporoča, da se večje rane, ki so nastale z odrezavanjem vej ali kako drugače, najpoprej pogradi z nožem, nato pomaže najpoprej z rastopino vitrijola in še le na to rana zamaže z drugim drevesnim mazilom. Tudi kresilno gobo se mora izrezati do živega in rano skrbno zamazati.

Poglej dobro tudi v vrhe. Meseca julija namreč je posdal po drevju nek bel in črno progast metulj, takozani glogov belin in položil svoja jajčeca na listje. Vsak metulj oziroma samica zalede kakih 300 jajčec. Avgusta meseca izlezejo iz jajčec gosenice, katere objedajo listje in se pred zimo po kakih 6—10 zaprede skupaj v list z neko pajčevinasto mrežo. Aprila meseca zlezejo iz mreže in nadaljujejo z objedanjem. Ako pogledaš letos na sadna drevesa, zapaziš že od daleč po vrhih bele mešičke. V teh belih zapredkih ali mešičkih tiči skrit drug soyražnik sadnih dreves ali gosenice takozvane zlatoritke. Samica tega metulja, ki je popolnoma bele barve, ima na zadku poleg belih dlak nekak zlatorumen čopič in zove se zato zlatoritka. Samica položi jajčeca meseca avgusta na listje sadnih dreves v kupčeku in prevleče jih potem po vrhu z volno, ki jo ima na zadku. Iz jajčec se izvale v kratkem gosenčice, ki se drže v kupčekih. Do jeseni požro nekaj listov, sicer pa ne napravijo v istem letu posebne škode. Preden listje odpade, se gosenčice zapredejo v precej trden bel ovoj, kjer prezimijo. Ko nastopi spomladi toplo vreme in so sadna drevesa ozelenela, prično s svojim škodljivim delom in objedo drevo do golega.

Vzemi toraj škarje, ki so nataknjene na drog, odreži z istimi vse take zapredke, poberi jih s tal, deni na kup in sežgi. Ako jih s škarjami ne moreš doseči, vzemi drevesno plamenico ali bakljo. Vzemi kos platna od kake stare vreče, zvij jo v klobaso, preveži tu pa tam z vrvico in namoči jo potem v žveplu, katero si raztopil v kaki stari kozici nad žrjavico in pusti potem, da se žveplo ohladi in strdi. Bakljo pritrdi potem na dolg drog, užgi jo in osmodi s plamenom iste ne le prej omenjena goseničja gnezda, ampak tudi suho sadje, ki je slučajno obviselo na sadnem drevju. V slednjem se nahajajo namreč glivice, ki povzročajo razne bolezni na sadju.

Pred kakim poldrugim mesecem sem čital v nekem tukajšnjem političnem časniku, da se opozarja občinstvo, naj poskrbi da se poberejo in pokončajo do konca januarja vsi zapredki ali beli mešički, ki se nahajajo na posameznih borovcih in v gozdu, ker drugače se izvrši to na njihove stroške po drugih osebah. Ker je bilo lani mnogo in je letos še več takih mešičkov po sadnih drevesih, zdi se mi primerno, opozoriti mimogrede na zakon, tičč se zatiranja škodljivega mrčesa na poljskih rastlinah. Državni zakon od 30. aprila 1870 pravi med drugim tole: „Vsi posestniki, uživalci, najemniki so dolžni do konca marca vsakega leta, ali če občinski predstojnik dovoli odlog, do konca meseca aprila očistiti svoja sadna ali lepotična drevesa, svoje grme, svoje lesene plete in hišne stene v vrtih in vinogradih, na poljih in travnikih zaprednih gosenic, žužkovih zaled in mešičkov ter pobrana goseničja gnezda sežgati ali kako drugače ponkončati itd.“

Nato spravi vse, kar je padlo med strganjem z drevesa, na kup in sežgi, deblo in debelejše veje pa namaži potem z apnenim deležem, da pomoriš še ostali mah in lišaje in zapreš izhod mrčesa, ki se nahaja še v raztoplkinah. Za mazanje delba in debelejših vej naj se rabi navadno omelo za belenje sten, tanjše veje in one, ki ni mogoče zlepa do njih, poškrope naj se če le mogoče s škropilnico za trte. Posedno tam, kjer prehaja deblo v vejo in veja v drugo, naj se dobro namaže z apnenim beležem, ker tam se navadno nahaja razna mrčes in njegova zaleda. Po takem mazanju postane lubad

gladkejša in mrčes ne najde na nji pravega zavetišča.

Na vsak hl vode naj se dene 4—5 kg sveže ugašenega apna in doda še $\frac{1}{4}$ kg modre galice. Za mlajša drevesa naj se napravi lug iz lesnega pepela in s tem namaže. V novejšem času priporočajo v to svrho dendrin ali v vodi raztopen karbolinej. To sredstvo se da mešati z vodo v poljubnih množinah in se ne zgosti, zato se lahko z njim drevo kar poškropi s pomočjo navadne škopilnice za trte. Preden se ga rabi, naj se ga v posodi, v kateri se nahaja, dobro premeša in zlige potem primerno množino v mlačno vodo. Za pokončevanje mrčesa in drugih rastlin-štinskih zajedalk se priporoča vzeti 10 do 15 odstotno raztopino. Skropi naj se z njim pa le, dokler so drevesa še gola ali dokler niso še pognala.

Na delo toraj, dragi kmetovalci, označite čim prej mogoče svoje sadno drevje, da bo rodiло debelejši, lepsi in okusnejši sad in da se obenem izognete pogubnosnim posledicam, ki sledi zanikernim sadjerejcem.

Gospodarske.

Na kakošno razdaljo naj se sadi različno sadno drevje? Ker napravljajo razna sadna drevesa večjo ali pa manjšo krono, zato se mora saditi prva na večjo, druga pa na manjšo razdaljo, ker drugače bodo v prvem slučaju preveč na gosto, v drugem se pa zgubi po nepotrebniem preveč prostora. Najbolj široko krono napravijo jablane, hruške, češnje in grenki mandli, zato naj se jih sadi na razdaljo 10—14 m, manjšo krono napravijo čepslje, slive, breskve in višnje; za te zadošča razdalja 5—6 m, najmanjšo krono pa napravijo kutne in nešplje; tem zadošča razdalja $3\frac{1}{2}$ do 5 m. Na prej omenjeno razdaljo se ima saditi različna sadna drevesa, ako so cepljena na krepko rastoč divjak, kakor na pr. jablan na jabolčni divjak itd. ter rasto v močni in globoki zemlji; na pusti in plitvi zemlji sadi se jih lahko na manjšo razdaljo. Če ima zemljišče pravilno obliko t. j. obliko čveterokota, pravokotnika, romba ali romboida, sadi naj se drevesa tako, da bodo v vrstah in vrsta od vrste enako oddaljena, aka pa ima zemljišče nepravilno obliko, sadi naj se tako, da bodo drevesa vsajena v obliki enakostranega trikota.

Bolezni kostij pri živini (Lecksucht in Knochenweiche) se zopet pojavljajo. Od raznih strani se poroča, da molzne krave in voli vsled te bolezni ne morejo več ostati. To je posledica lanske suše. V subili letih je v zemlji malo vode, vsled tega se ne stopijo redilne soli v rastlinah. Rastline pa jih zamorejo sprejemati edino v stopljenem stanju in je zato krma slabješa. Kmetje lahko krmo zboljšajo, ako ji primešajo potrebne žapene in fosforjeve soli v obliki fosfor-kislega apna. Samo pravočasno in izdatno se mora to zgoditi. Veliko lažje je bolezni preprečiti nego jo ozdraviti. Najboljše sredstvo proti vsem tem boleznjim je Barthel'jevo krmilno apno. Primeša se krmi 3 zlice za komad in dan. Zadnji čas sem prodajajo agenti t. zv. „Schlammkreide“ za 10—12 K pri 100 kilah. Take sleparje naj bi se strogo kaznovano, ker z močnimi dodatki krede si kmet lahko vso živino pokvari. Da svoje čitatelje pred škodo obvarimo, priporočamo jim najboljše krmilno apno firme Barthel & Co., Dunaj X/1, ki je isto pred 16 leti v Avstriji vpeljala in ga prodaja le v garantirano dobrini breznapačni kakovosti.

Loterijske številke.

Gradec, dne 6. marca: 75, 39, 29, 8, 15.
Trst, dne 13. marca: 30, 77, 79, 17, 52.

Ponos vsakega moža so in ostanejo lepe
brke

„Forever“ najboljše sredstvo za pospeševanje rasti las in brade.

Čudežni uspehi pri racionalni vporabi. Tudi pri takih, pri katerih

se je preje komaj t. zv. „flaum“ pokazal. Kot v obči izvrstno pri-

znašo, Zdravniško pripovedano.

Izvleček pisma: „Moj brat mi piše, da je dobil v Vašem

„Forever“ res enkrat dobro sredstvo za rast brade; po okroglo širitev niski rabi se razveseluje krepkih brk. Pošljite mi torej tudi to sredstvo za priloženih 5 krov.“

Vrnite nizvredne posnetke.

„Forever“ I. vrste à K 2:70, močnejše vrste II. à K 3:80, vrste III. à K 5— dobi na naslovu:

Generalvertrieb „Forever“, Wien Westbahnhofstrasse 21.

Pošlje se po povzetju ali naprej-plačilu svote. 165

Puške!

Lancaster od K 26—, flobert-puške od K 8:50, pištole od K 2, samokresi od 5—. Popravljanje po ceni.

Cenik s slikami franko.

F. Dušek, Opočno

st. 104 a. d. Staatsschule, Böhmen.

Razglas.

Kmetovalci zbirajte skrbno in zažgite listje, katero se zdaj na sadnem drevju nahaja, ker v njem so zbrane mlade gosenice, katere bodo spomladni vse drevje vničile.

Kak hitro bo spomlad nastopila, bodo se prikazali, tudi enaki sovražniki v vinogradih in na drevji ker vsled lanske suše se je ta mrčes jako zaplodila.

Tudi na gozdnih drevesih kakor n. pr. na hrastih se polno goseničnih gnjezd nahaja, ker so se lansko leto že zaplele, da so si živiljenje ohranile čez zimo.

Skrbni gospodarji bodo že zdaj mislili na pokončevanje teh škodljivcev, da jim ne bodo spomladni toliko škode napravili na drevju, kakor lansko leto.

Ne samo sadno drevje so gosenice vničile, temveč tudi zelje, repo i. t. d.

Ti nasledki so pri kmetovalcih vzrok, ker je ljudstvo o pokončevanju teh škodljivih mrčes premalo podučeno.

Zategadelj se že zdaj kmetovalci na to opozorijo, gosenične gnjezde iz dreves skrbno pobirati in sezgati in to tak dolgo, da bo drevje popolnoma čisto.

Gospodi občinski predstojniki, katerih dolžnost je v smislu postave z dne 10/12. 1868 dež. zakon št. 5 radi pokončevanja gosenic skrbeti, bodo proti takim posestnikom, kateri bi se protivili to storiti v smislu § 54 občinskega reda z kaznijo postopali in bodo takšni posestniki v denarju ali pa z zaporem kaznovani.

C. k. žendarmerija bo to odredbo strogo nadzorovala.

Kmetovalci vzemite si k srcu ta blagi poduk in napravite boj proti tem mrčesom, storite vse potrebno in premislite, ako se ta škodljivec sadja in drugih rastlin ugonobi, tak bo kmetovalec v tem hudem času na najboljšem.

Okrajni odbor v Ptui dne 12. marca 1909.

Načelnik: **Ornig** m. p.

Kmetje, rešite svojo živino

pred bolezni kostij (Knochenbrüchigkeit, Beinweiche), katera preti živini vsled suše, s tem da pridene

Barthel'jevo krmilno apno

žano ali precipitirano z gar. 38—42% fosforjeve kislino. Nekaj dekagramov vsak dan zadostuje proti tej bolezni. Poduk zastonj. Cene nizke. Mich. Barthel & Co., Dunaj X/1, Siccardsburg. 44.

Jaz Ana Csillag!

z mojimi 185 em dolgimi velikanskimi Loreley-lasmi dobila sem jih po 14 mesečni rabi po meni iznajdenje moje pomade. Le-ta je edino sredstvo proti izpadanju las, za pospeševanje rasti istih, za okrepanje lasne plošče, in kot tako priznano; ona pospešuje pri gospodih polno, krepko rast brade in daje že po kratki rabi ravno tako lasem na glavi kakor bradi naravnvi svit in polnost ter jih obvari pred prebitrim osivljenju do najvišje starosti.

Vsakdo si lahko do visoke starosti po rabi od gospe Ane Csillag same iznajdene pomade za rast las svoje lase polne in dolge ohrani. Nobeno drugo sredstvo ne obsegata toliko lasne redilne snovi kakor Csillag pomada, ki si je pridobila z vso pravico svetovno ime, kajti dame in gospodje dosežejo že po rabi prvega piskerca najboljši uspeh, ker ponela izpadanje las že čez nekaj dni popolnoma in se prikaže nova rast las. Ta uspeh dokazujejo tisočerja priznanja, kajti le resnica krona uspeh.

Cena piskerca 2 K, 4 K, 6 K in 10 K.

Poštna razpošiljatev vsak dan pri naprej plačilu ali po poštnem povzetju celega sveta iz fabrike

Ana Csillag, Dunaj I, Graben št. 14

kamor so poslati vsa naročila.

Fina žajfa

(odpadek) 14 dišav, kakor: vijolice, rože, mrvja, speick itd. kila (12 do 14 komadov) K 1:80. Poštni troški 90 h. 5 kli bruto K 9— po povzetju. Maatz, Dunaj, IX. Alserstraße 6. 176

29 letni mož, 166 zmožen nemškega in slovenskega jezika, oženjen, z 2 otrokoma, išče službo kot kučija, lovski nadzornik itd. Naslov se izve v upravnemu tega lista.

Gostilna, 162 lepo ležeča, krasni, izletni kraj, od Celja z gospodarskim poslopjem in vsem fundusom se takoj za K 15.000 prodaja. Potreben kapital K 7.000. Izve se pri upravi „Štajerca“.

Mladi komi in učenec se sprejme v trgovini z mešanim blagom **Stjepan Celec, Pregrada.** 163

Halt!! Dečki, kateri se hočejo mizarstva učiti, se lahko zglasijo pri g. Fr. Scheff, mizar, Kulmberg p. Friedau. Kdor se je že učil na prednost in je bil izučen. 175

Kolo! En „Hinterrad“, dobro ohranjen, z ali brez gumi, skoraj zastonj dan, kakor ga hoče imeti. Oglas se pri g. F. Scheff. Hum, p. Ormuž. 175

Okrogla debbla 118 od jeséna, oreha, javorja in bukve nakupi v vsaki množini mestna uprava v Ptui.

Prve vrste 153 **seno in otava** je oddati, 1½ vagona. Več se izve v Makovljah p. Poličanah pri g. And. Jurschitsch.

Gostilna prav dobro idoča, z ročnimi in nudbi po listu.

TENAX postavljajo varstvo!

Cenejše in primernejše kot bakreno apriku. Se ne odpere od dežja.

Varstveno sredstvo proti škodljivcem razgodnim.

Se rabi proti:

Peronospora viticola, napačna močnata na tri

Schorf na jabolčnih in hruškah,

Bolezen kumar, (Plasmopara cubensis)

Bolezen breskey, (Kräusekrankheit) (Taphrina betulicola)

Bolezen borovja, (Schüttelkrankheit) (Lophodermium Pinastri)

Bolezen krompirja, (Phytophtora infestans)

i. t. d., i. t. d.

Se dobi v edino opravičeni TENAX-fabrik

Avtro-Ogrsko:

Dr. G. HEINER & Co. preje dr. J. Schorm

Dunaj, VI/2, Mollardgasse št. 61

TELEFON 4077.

Prospekti in pojasnila zastonj ter frank.

Mell

XI. L.

prosili

Generalvertrieb „Forever“

Generalvertrieb „Forever“

plahte za postlje
iz domačega platna
• po kron 2•60 •
v novi veliki trgovini
Johann Koss, Celje
na kolodvorskem prostoru. 167

Najboljša peinska razprodaja!
Ceno perje za postelj!

1 kg. s vih šlisanih 2 K; boljših 2 K 40 h; na pol belih 2 K 80 h; belih 4 K; belih mehkih 5 K 10 h; 1 kg. najfinjejsih, sneženo-belih, šlisanih 6 K 40 h, 8 K; 1 kg. fluma (Dau-nen) sivega 6 K, 7 K; belega 10 K; najfinjejsi prsnji 12 K. Ako se vzame 5 K, potem franko!
Gotova postelje
iz krepkega, rdečega, plavega, belega ali rumenega nankinga, tukenti 180 cm. dolg, 116 cm. širok, z 2 glavnima blazinama, vsaka 80 cm. dolga, 68 cm. široka, napolnjene z novim, sivim, trajnim in flavnastim perjem za postelje 16 K; pol-dusne 20 K; dune 24 K; posamezni tukenti 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; glavne blazine 3 K, 5 K, 10 K, 4 K. Se pošte po povzetju od 12 K naprej franko. Izmenjava ali vrnilitev franko dovoljena. Kar ne dopada denar nazaj. S. Benisch, Deschenitz Nr. 716, Böhmerwald. Cenik gratis in franko.

Velika Švicarska fabrika za štikerijo išče v vseh mestih Štajerske dame z večjim krogom znancev 161
za prodajo svojih štikerij za perilo, štikane bluze, obleke itd. po množič. Krasne novosti in špecialitete. Visoke provizije. Blago poštne in colnine prosti v hiši. Cene v kronah in vinarjih. Po-nudbe pod Šifro Z. G. 610 na Rudolf Mosse, St. Gallen, Švica.

Veliko manufaktурно trgovino

Johann Koss, Celje na kolodvorskem prostoru na voglu (Stadt Wien) 170

priporočamo zaradi njene solidnosti in nizkih cen najtoplejše.

 Trgovina z mešanim blagom

ki gre zelo dobro, zmožna eksistence, se v nekem kraju spodnje Štajerske, kjer je veliko lesne industrije, zaradi nakupa velike posesti pod zelo ugodnimi pogoji proda. Več pove g. Alois Kossär, trgovec, Mislinje (Missling) 143

Predno

prosite za osebno, hipotekarno ali realno

 posojilo

zahtevajte brezplačni prospekt

Meller L. Egyed, Budapest

XI. Lónyai-utca 7. — Telefon interurban 46—31.

 Vozički za otroke

za kron	12-
" "	14-
" "	16-
" "	18-
" "	20-

in še finejše vsake vrste v novi veliki trgovini.

Johann Koss, Celje
na kolodvorskem prostoru. 168

gostilniška realiteta

z iztočom žganja, prodajalno deželnih produktov, tobačno trakito, fiakerijo, 10 minut od kopelji Dobrno (Neuhaus), lepa lega brez prahu, zelo primerno za penzionista, 30 oralov zemlje, od tega 20 oralov krasnega gozda, sadonosnik, se prodaja zaradi družinskih razmer po ceni in sicer brez inventarja ali pa z njim. Več se izve pri g. Franz Marischek, Celje, Hauptplatz 3.

Štiri tedne na poiskušnjo

in ogled razpošiljam svoja kolesa (bicikle) proti povzetju. Deli koles čudovito ceno in dobro. Cenik s slikami franko!

Franz DUŠEK, tovarna koles, Opočno Nr. 103
a. d. Staatsbahn, Böhmen. 45

Pooblaščen in zaprizezen civilni geometer

Richard Stiger

v MARIBORU, Tegetthoffova cesta 44

se priporoča za vsa dela, ki spadajo v stroko merjenja zemljišč kakor so: delitve zemljišč, omejitve, dočitve mej, združitev zemljišč, zravnjanje zemljišč, meritev zemljišč za železnice, ceste, mostove. Zmeri tudi manjša posestva, kakor cele občine, lovška okolišča, dela načrte stavb in drugih predmetov. 41

Priporočam za spomladansko sezijo izgotovljenih oblek za gospode, dame, dečke, dekllice in otroke v najmodernejših vzorcih in kroju, po zmerno nizkih cenah 169

Johann Koss, Celje
na kolodvorskem prostoru na voglu hotela (Stadt Wien).

Kmetijska družba v Ptiju

(Landwirtschaftlicher Verein in Pettau)

proda:

Koreninske trte

20.000 komadov Portalis in Monticola.

Rezne trte

25.000 komadov Riparia in Monticola (druge vrste). Cene po dogovoru. Vpraša se pri namestniku načelnika

Ignaz Rossmann, Ptuj.

Posestvo za prodati.

Lepo ter v prav dobrem stanu obstoječe posestvo 10 minut od Rogaske Slatine z dobrim gospodarskim poslopjem, lep vinograd, njive, travnik in sadonosnik, vse v prav dobrem stanu, cena 7000 K. Več pove upravnštvo tega lista pod štev. 200. 135

DENDRIN

(karbolej za sadno drevje, ki se takoj v vodi raztopi)

izkazalo se je imenitno v zimski dobi 1907/1908.

Prospekti, atesti in vzorec brez troškov.

Tovarna karbolej R. AVENARIUS

Amstetten, Nižjeavstrijsko.

Prodaja se pri:

V. Leposcha, Ptuj.

V. Schulfink, Ptuj.

Oznanilo.

Poljedelsko ministerstvo je podelilo Ptujskemu okraju 5 strojev (Rebholzverkleinerungsmaschinen) na razpolago, kateri bodo tisje zrezali in potem zmečkali.

En stroj z ročno močjo (Handbetrieb) se je postavil pri občinskem uradu sv. Barbara v Halozah, drugi pri sv. Lovrenci sl. gor. tretji pri Nacetu Vrabiču v Stopercih, četrти stroj z močjo z nagonom (Kraftbetrieb) pri Jožefu Turg v Tržcah in peti stroj ravno taki se je postavil v mestni plinarni (Gaswerk) v Ptiju.

Ljudstvo katero ima takšno trsje se opozori na te koristne stroje da bi vsled letošnjega pomanjkanja krme in slame tistih se poslužilo, ker ti stroji bodo trsje, katero je enoletno celo na drobno zrezali in zmečkali, kar bo imenitna klaja za živino.

Izkuljeni izvedenci izrečajo, da ima 100 kg takšne klaje toliko v sebi, kakor 60 kg najboljšega sena.

Okrajni odbor v Ptiju dne 10. marca 1909.

Načelnik:

Ornig m. p.

Katera žena ali dekle?

si hoče lepo blago za obliko in nove sorte terpeči svilni robec kupiti, naj gre v novo veliko trgovino

Johann Koss, Celje.

PAGLIANO-SIRUP.

Vpisani v oficijne Italijanske in avstrijske farmaceute. Premirjan na farmacični razstavi 1894, na hig. razstavi 1900 in na mednarodni razstavi v Milani 1906 z zlato medaljo.

najuspešnejše sredstvo za bleščenje krv prof. ERNESTO PAGLIANO, NEAPEL legitimirani izdelovalec od njegovega strica pok. prof. Pagliano iznadenega in po njegovem originalnem receptu vestno narejenega preparata. Postavno priznan glasom odločbe najvišjega sodnega dvora (Benetke 1903) in od sanitetne nadoblasti.

V steklenicah, škatljicah (praeck) in komprimiranih tabletah (pilne). Zahtevajte edino fabriško znamko edino pristnega sirupa prof. ERNESTO PAGLIANO, NEAPEL Calata S. Marco 4. Se dobi v Real-Apotheke Socrate Brachetti-Ala (južni Tirol).

Pozor! Čitaj! Pozor!
Pakraške želodčne kapljice.

Staro slovito, izvrstno delujoče sredstvo pri bolezni v želodcu in črevih, — osobito se priporočajo — pri zaprtju in nerdenem odvajanju — pehanju, — kongestiji — pomanjkanju teka, krčih itd. Nedoseženo sredstvo za vzdržanje dobrega prebavanja.

Delovanje izvrstno, vspeh signren. Cena je za 12 steklenic (1 dvanajstoric) 5 K franko na vsako pošto po povzetju ali če se pošlje denar naprej. Manj kot 12 steklenic se ne pošilja. Prosimo, da se naroča naravnost od:

P. Jurišiča,

lekarnarja v Pakracu št. 200 (Slavonija).

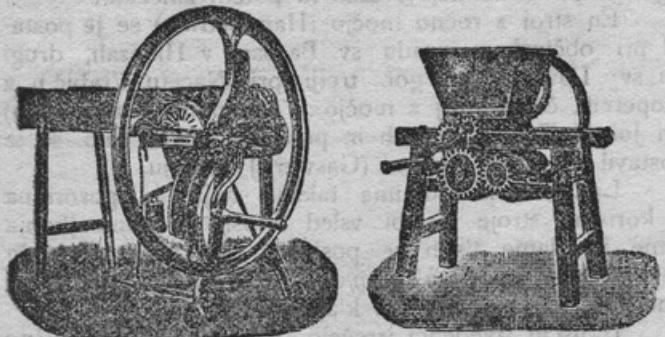
90

Potniki v Ameriko
Kateri želitejo dobro, po ceni in
zanesljivo potovali naj se obrnejo
Simona na Kmetetra
v Ljubljani Kolodovorske ulice 20.
Kakovrstna Povasnila dajo se brezplačno.

Fabrika kmetskih in vinogradniških mašin

Jos. Dangl's nasled. v Gleisdorfu
(Štajersko)

priporoča najnovejše vitale mlatilne stroje, stroje za rezanje krme, šrot-mline, za rezanje repe, rebler za koruzo, sesalnice za gnojnicu, trijerje, stroje za mah, grablje za mrvo, ročne grablje (Handschlepp- und Pferdeheurechen) za mrvo obračati. stroj za košnjo trave in žitja, najnovejše gleisdorfske sadne mline v kamenitih valčkih zacinane, hidravlične preše, preše za sadje in vino. (Orig. Oberdruck Differenzial Hebelpresswerke) patent „Düchscher“, dajo največ tekočine, se dobijo le pri meni. Angleške nože (Gusstahl), rezervne dele, prodaja mašin na čas in garancijo. — Cenik zastonj in franko

14

Zavoljo prerane smrti se proda

lepo urejeno posestvo

ležečo na okrajni cesti Celje — Doberna, obstoječe iz hiše, mlin, žage, na vodno silo, vse v prav dobrem stanu, več močnih gospodarskih poslopij, nova prostorna klet, dva vrta, več oralov rodovitega polja in sadenosnikov in gozd; to posestvo je za lesotrčje primerno, ker je dobro idoča žaga in mlin, kupec se vabijo. Prodam ravno tam

lepo posestvo

pod ugodnimi pogoji, obstoječe iz čez 20 oralov rodovitega polja, lepi sadenosniki, velika dva vrta za zelenjad, z lepo košato senco, več gospodarskih poslopij, eno nadstropna močna, prostorna hiša, z več sobami in gostilno, ugodni kraj zavolj zdrave pitne vode in svežega zraka, za letovišarje, kamor vsako leto radi prihajajo, ker je dejelno kopališče blizu, to posestvo se priporoča tudi na zdravju oslabelim ljudem. Več pove **Jurij Samec**, veleposestnik Novacerkev pri Celju Štajersko.

133

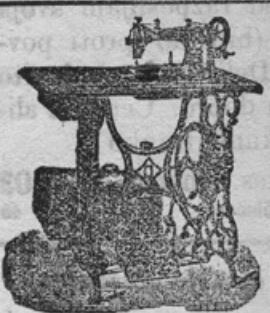

Pred ponarejenjem
naj se varuje s tem,
da se ozira na to
varnostno marko.

Gih, revmatizem
in astma

se uspešno zdravijo z rabo mojega že leta sem znanega Eucalyptus-olja (avstralsko, naturni produkt). Cena originalne steklenice 1 K 50 h. Popis z mnogimi zahvalnimi pismi zastonj in poštne prostro. Eucalyptus-milo najboljše sredstvo proti pegami, vimerli, jeternimi znaki in drugimi nečistostmi obrazu. Eucalyptus-bonboni nedosežno zdravilni proti kašlu, oslovskemu kašlu, astmi itd.

Ernst Hess, Klingenthal i. S.
Dobi se tudi v Ptiju 736
apoteka „zum Mohren“ H. Molitor.

Brata Slawitsch
v Ptiju 106
priporočata izvrstne šivalne stroje (Nähmaschinen) po sledi-
deci ceni:

Singer A	70 K — h
Singer Medium 90	" "
Singer Titania 120	" "
Ringschiffchen	140 "
Ringschiffchen za krojače	180 "
Minerva A	100 "
Minerva C za krojače in čevljarje	160 "
Howe C za krojače in čevljarje	90 "
Cylinder Elastik za čevljarje	180 "
Deli (Bestandteile) za vsakovrstne stroje. Najine cene so nižje kakor povsodi in se po pogodbi plačuje tudi lahko na obroke (rate). Cenik brezplačno.	

808

Oves
(„Willkom“).

Ta težki oves obrodi v vsaki zemlji in najprej dozori. Zraste visoko in daje dobro slamo za krmo, na njivi pa se ne vleže. Ker se ta oves na redko seje, zadostuje 60 kil za eno oralo. Podpisano obskrbništvo pošilja 25 kil za 9 K, 50 kil za 17 K, 100 kil za 32 K z vrečo vred. Vzorce po 5 kil s pošto franko proti 3-20 K predplačila.

Oskrbništvo graščine Golič
pri Konjicah (Gonobitz) Štajersko. 90

Varstvena marka „Anker“
Liniment Caspici comp.
nadomestilo za
anker-pain-expeller

je znano kot odpeljaljoče, izvrstno in bolečine odstranljajoče sredstvo pri prehlajenju itd. Dobi se v vseh apotekah po 80 h, 1-40 in K 2—. Pri nakupu tega priljubljenega domačega sredstva naj se pazi na originalne steklenice v škatljah z našo varstveno znamko „Anker“, potem se dobri pristno to sredstvo.

Dr. Richter-jeva apoteka „zlati ley“
v Pragi, Elisabetstr. št. 5 nov.
Razpoljila se vsak dan. 690

Ichtyomentol.

Patent v vseh državah. Večkrat premirjano. Nedoben v zdravilnem vplivu! Uspeh presenečljiv! 15.000 zahvalnih pisem. — Edina razpoljitev in fabrik

Kemični laboratorij apotekarja

S. Edelmann Bohorodzany (Lvov) oddelek

Franko-razpoljitev od 5 steklenic naprej proti pošti 6 K—, po povzetju 20 vin. več. 10 steklenic franko K 10—, 25 steklenic franko K 23—.

**Hranilnica (Sparkassa)
vlad. državnega mesta**

Vstanovljena
leta
1862.

Čekovnemu ra-
čunu št. 808051
pri c. kr. po-
štno-hranilničnem
uradu.

Mestni de-
narni zavod.

Giro konto pri
podružnici avst.
ogersk. banke
v Gradcu.

Uradne ure
za poslovanje s
strankami ob de-
lavnikih od
8-12 ure.

Občenje z
avst. ogersko
banko.

priporoča se glede vsa-
kega med hranilnične zadeve spada-
jočega posredovanja, istotako tudi za posre-
danje vsakoršnega posla z avst. ogersk. banko.
Strankam se med uradnimi urami radovoljno in brezplačno
vsaka zadeva pojasni in po vsem vstreže.

Ravnateljstvo

Garantirano

pristna 50% slivovka	K 100-
" " treber-žganje	" 100-
dobra bela vina	" 28-
" burgunder	" 24-
" izabela	" 22-

pri 100 litri prodaja

J. KRAVAGNA, Ptuj.

Istotam se proda tudi gotovo novo ostrešje (Dachstuh

Pozor, gospodje in mladeniči!

V svoji lekarniški praksi, ki jo izvršujem že več nego 30 let, se mi je posrečilo iznajti najboljše sredstvo za rast brk, brade in proti izpadanju brk in las in to je KAPILOR št. 1. On deluje, da lasje in brke postanejo gosti in dolgi, odstranjuje praljaj in vsako drugo kožno bolezen glave. Naročaj si vsaka družina. Imam mnogo priznalic in zahvalnic. Stane franko na vsako pošto 1 lonček 3 K 60— 2 lončka 5 K.

Naročajte samo pri meni pod naslovom

Peter Jurišić

lekarnar v Pakracu št. 200 v Slavoniji.

V ptujskem mestnem sopanem kopališču

se dobijo odsihmai kopele s hlaponom po sledčih jako znižanih cenah. Vsak navaden dan in uro popoldan in vsako nedeljo in vsak praznik ob 1/2 uri predpopoldan za 60 vin. (30 karjev.)

Vodstvo ptujskega mestnega kopališča (Pettauer Badeanstalt).

Za bolnike! Za trpeče! Za zdrave!

Proti še takoj močnim in zastreljenim slučajem: revme, gihta, bolezni žive, glav in zobobola, bolečin v hrbtu in v mehkih, bodenja v strani, bolečin na napenjanju, se hvali splošno na mnogih klinikah praktično izkušeni, od ca. 10 zdravnikov priporočeni, takoj bolečine stranjajoči

Ichtyomentol.

Patent v vseh državah. Večkrat premirjano. Nedoben v zdravilnem vplivu! Uspeh presenečljiv! 15.000 zahvalnih pisem. — Edina razpoljitev in fabrik

Kemični laboratorij apotekarja

S. Edelmann Bohorodzany (Lvov) oddelek

Franko-razpoljitev od 5 steklenic naprej proti pošti 6 K—, po povzetju 20 vin. več. 10 steklenic franko K 10—, 25 steklenic franko K 23—.

Ravnateljstvo